

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: joi și Duminică. — Prenumere-rationa se face în Sabiu la expeditorul pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețul prenumeritului pentru Sabiu este pe anu 7. 0. v. a. care pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

Copia circularului consistoriale de datu Oradea-mare, 12. Augustu vechiu, 1870. Nr 150/21 PL

Escentența Sea, preșântului domnului archiepiscopu și metropolită Andrei Barbu de Siaugună, cu scopu de a se împlini organizarea intregei noastre metropolie, au binevoită prin literalele Sele de datulu 20. Iuliu a. c. Nr. Meir. 78 a conchiamă congresulu naționalu bisericescu alu românilor grec-orientali din Ungaria și Transilvania la metropoliă in Sabiu, pre diu'a 1. Octombrie a. c. caled. vechiu.

In urmarea acestei convocări, subsemnatul consistoriu, pentru efectuarea alegărilor de deputati la congresulu naționalu bisericescu, și pa contilegerea avută cu consistoriul eparchial din Aradu, pre bas'a dispusetiunilor din statutul organicu (§§. 145—154.) dispune urmatorele:

1. Districtulu oradanu, statutoriu sub jurisdiția acestui consistoriu, formează și se cercuri electorale, pentru a se alege în acele de totu și se deputati dintre mireni și trei din clerus, preste totu dura nouă deputati la congresulu naționalu bisericescu; remanendu astă 14. cercuri de deputati in suma de 21. pentru partile eparchiei, ce stau sub consistoriul din Aradu.

2. Cercurile electorale ale acestui districtu, până la o dispuștiune finale din partea congresului naționalu bisericescu, se constituie astă, precum au fostu arondante prin cercorariul episcopal din 19 Februarie a. c. Nr. 193. pentru alegerea deputatilor la sinodulu eparchial, și suntu: 1. Oradea-mare I. (partea de sus); 2. Pestisii; 3. Oradea-mare II. (partea de jos); 4. Tincă; 5. Beiusu; 6. Vasconu.

3. Alegările deputatilor congresuali se facu pre tempu de trei ani, și adeca; in fiesce-care cercu electorale sa alege căte unu deputatu mirenu prin singuracelile sinode parochiali, după modalitatea ce se va espune mai josu; iera pentru alegerea deputatilor din clerus preotmea căte din doile cercuri electorale se va intruni într'unu co'egiu electoral, avendu a alege fiesce-care colegiu căte unu deputatu din clerus; spre care scopu cele și se cercuri electorale sa contragu in trei colege preotiesci, și adeca: 1. Oradea-mare I. (partea de sus) cu Pestisii; 2. Oradea-mare II. (partea de jos) cu Tincă; 3. Beiusu cu Vasconu.

4. Votisarea pentru deputatii mireni nu sa intempla intr'unu la loculu centralu alu cercului, ci separatu in singuracelile sinode parochiali, ale căror' voturi apoi sa aduna la unu scrutinu generalu in loculu centralu alu cercului, sub conducerea unui comisariu consistorialu mirenu; — iera alegerea deputatilor din clerus se intempla la oalata in loculu centralu desemnatu pentru fiesce-care colegiu electorale preotiesci, sub conducerea unui comisariu consistorialu din clerus.

5. Pentru alegerea deputatilor mireni in specialu voru fi de a se observă esactu urmatorele:

a) Preotmea parochiale după priimirea ordinării acesteia, in Duminică seu serbatorea cea mai de aproape va definge și va publică in biserică unu terminu acomodatu pentru tienerea sinodului parochial estraordinar, in care se se faca votisarea pentru unu deputatu congresualu mirenu. Publicarea acestea trebuie sa se intempele celu putin cu 8 dile inainte de sinodulu parochial, dura negresitu pâna inclusiv Duminica in 30 Augustu vechiu a. c. că apoi insusi sinodulu parochial pretotindene sa se potă tienă pâna inclusiv Duminica in 6 Septembrie vechiu, a. c.

b) La terminulu publicatul după punctul a) in fiesce-care comunitate bisericescă se va intruni sinodulu parochial pentru votisare pre unu d. pu-

Nr 68. ANULU XVIII.

Sabiu, in 27 Augustu (8 Sept.) 1870.

tatu congresuale mirénu. — Că alegatori au votu toti acela, cari după § 6. din statutul organicu suntu qualificati a fi membri la sinodulu parochial. — Alegatorii din locurile filiale participa la votisare, intr'o unire cu alegatorii din parochia matre. — Sinodulu intr'unu spre scopulu votisării sa constue astă: ca alegatorii să alegă unu presedinte, apoi doi barbati de incredere și unu notariu.

c) La votisare fiesce-care alegatoriu, fără a se restringe la vre-o candidare, poate dă votulu seu acelu, pre care densulu socote a fi mai bunu de deputatu congresual, fie acela cu locuinta ori de unde, numai se fie din statul mirenilor. — Votisarea e publica, adeca cu grau viu; dura poate și secreta, adeca prin siedule, deca acela o postescu 20 de alegatori; insa nici decum prin aclamare, pentru că alegerea deputatului depinde dela numerarea voturilor singuracelice, ce se voru aduna din toate sinodele parochiale ale unuia cercu electoral; pentru aceea;

d) Despre actulu votisării in singuracelile sinode parochiale se face unu protocolu, in care se scrie după nume fiesce-care alegatoriu, care au participat la votisare, și deca votisarea e publica: alaturarea cu numele voturilor se însemna și votulu fiesce-cărui; iera deca votisarea e prin siedule secrete: trebuie bagatu de séma; ca numerul siedușelor sa fie asemenea ca numerulu alegatorilor. — In casulu votisării secrete, siedușele sa parăzite alaturate la protocolu.

e) Fiind terminata votisarea in sinodulu parochial, actulu votisării sa încheie; voturile se numera; sumariul lor sa constateză și se publică in presentia alegatorilor; iera protocolul de votisare încheindu-se, se subscrise prin presedinte prin barbati de incredere, și prin notariu; apoi se pune sub sigilul parochial său alu presedintelui ori a vre-unui din barbati de incredere spre acela scopu: că la tempul desfătu in punctul urmatoru sa lu dnu la comisariu consistorial.

f) Marti in 15 Septembrie a. c. c. vechiu, la 9 ore înainte de mediezi toti barbati de incredere ai singuracelilor sinode parochiale se voru aduna a loculu centralu, alu cercului electoral și anume in localitatea, ceva și desemnată prin comisariu consistorial, ducându cu sine protocoile electorale (de votisare) sigilate precum său spusu mai susu; acolo apoi sub presedintia comisariului consistorialu mirenu voru forma unu colegiu de scrutinare, alegându-si mai înainte unu notariu pentru ducerea protocolului.

g) La actulu scrutinarei in presentia membrilor de incredere comisariu desface de arondul totu protocoile electorale a le sinodelor parochiali; dispune a se citi acele cu voce inalta și a se numera și scrie la protocolu.

h) Terminându-se scrutinul, acelu individu, care au intrunitu mai multe voturi, sa prochiama in data de deputatu congresualu și se provede cu credintiunale; iera deca doi său mai mulți aru ave in asemenea numărul cele mai multe voturi; între densii decide săptea, esecutata numai decesu in fața locului.

i) Protocolul colegiului de scrutinu precum si credintiunale se subscrive prin comisariu consistorialu și prin toti ceilalii membri, adeca prin barbati de incredere; apoi credintiunale se predau ori se transpună pre cale sigura la deputatulu alesu; iera protocolul cu toate actele electorale se substerne la consistoriul acesta fară întârdiere, și adeca mai multu pâna in 18. Septembrie vechiu a. c.

6. Pentru alegerea deputatilor din clerus, preotii, cari se tien de unu-același colegiu electoral compusu după punctul 3. se voru aduna Marti in 15. Septembrie vechiu a. c. la 9 ore înainte de

la prăvinițele din Monachia pe unu anu 3. fl. era pe o jumătate de anu 4. fl. v. a. Pentru prime, și tieri straine pe unu 12. pe 1/2. anu 6. fl. v. a. inseratul se plătesc pentru o oră cu 7. or. circula, pentru o nouă oră cu 5. 1/2. cr. și pentru o trei repetiție cu 8. 1/2. cr. v. a.

amidi la loculu centralu alu colegiului, și anume in localitatea, ce se va desemna spre acestu scopu prin comisariu consistorial; acolo apoi sub presedintia comisariului consistorial preotiescă mai înainte voru alege doi barbati de incredere și unu notariu; după aceea voru purcede numai decesu la alegerea unui deputatu congresual din clerus, care se va efectua său prin votisare publica, său la cererea unei terțialități din alegatori, prin votisare secreta. — Celu ce au intrunitu majoritatea voturilor, se va prochiama de deputatu congresual, și se va provede cu credintiunale subscrise prin comisariu, prin barbati de incredere și prin notariu collegiului. — Despre actulu alegrei se va face protocolu subscrisu asemenea ca credintiunale, care in fine prin comisariu se va substerne consistoriului acestu fară întârdiere, dura celu multu pâna in 18 Septembrie a. c. cal. vechiu.

7. La casulu impedecării vre-unui comisariu consistorial, deca de aici nu se va fi facutu alta provisioane, alegatorii și respective barbati de incredere suntu autorizati a-si alege unu locușenie alu comisariului, care apoi va indeplini toate acele, ce se tien de chiamarea unui comisariu consistorial. — La astu-leliu de intocmire și de observație: ca la preotii numai preotu, iera la mireni numai mirenu poate fi aplicatul de comisariu.

8. Deputatii alesi pentru congresu au a se acomoda cu caletoria loru astă: ca inca in 30. Septembrie vechiu a. c. sa se afle in Sabiu, și sa se prezinte la presidiul congresului, de unde voru primi ordine pentru soleuitatea deschiderei congresului, fiindu toti pregătiți pentru o remanere de mai multe dile in agendele congresuali.

Spre completarea acestuor dispuștiuni, prea onoratei Domniei Tale se tramite subimpartirea districtului oradanu in sinode cercuri electorale, cu desemnarea locurilor centrali de scrutinare și de alegere, precum și a comisariilor consistoriali din clerus și dintre mireni; iera sub impartirea specifică a singuracelor comune bisericesci in cele și se cercuri electorale, — avandu prea onorata Duminecă Ta publică cu tota posibilă grabire ordinăriunea aceasta in protopresiteratul submanuatu, pre lângă reflectarea singuracelor comune la impartire, la locurile centrali și la comisarii consistoriali.

Cătu pentru spesele de caletoria și diurnele deputatilor congresuali: pentru periodulu congresual de trei ani, adeca: 1870, 1871 și 1872. e prima efectarea, ce s-au facut la ocazia congresului din anul 1868; prin urmare preonorata domnia Ta esci insarcinatu, a pune in detinția comunităților bisericesci din protopresiteratul submanuatu: ca pâna in 16 Septembrie vechiu a. c. sa administreze la preonorata domnia Ta pre anu susu numiti sumele, cari după consumarea de sub III. obveni sub nume de spese congresuali, despre cari se va dă computu publicu, dreptu garantia pentru manipularea credinciosă a contribuților.

La incasarea speselor acestor se voru folosi cuitantiele și contra-cuitantiele alaturate, cu acea bagare de séma: ca fiindu cuitantiele aceste provede cu subscririția propria a presedintelui, și cu sigilul consistorialu. — preonorata domnia Ta cuitantiele singuracelice le vei estradă numai la platirea sumelor obveniente, și despre rezultatul incasării pre lângă administrarea banilor și a cuitantelor, cari nu cum va voru fi remasă nerescumperate, vei face reportu la presedintele consistoriale negresitu pâna in 20 Septembrie vechiu a. c.; iera blanchetele de contra-cuitantie le vei imparti deodata cu ordinăriunea de fată pentru usul respectivelor comune, fiindu acele de a se alătură la sumele incasate, și a se substerne aici deodata cu acele.

Oradea-mare, 12 Augustu vechiu, 1870. Cu-

sistoriul greco-oriental orădanu. Presedinte: Mironu Romanu m. p. vicarul episcopal. Secretar: Nicolau Zige, m. p.

Noutatea cea mai mare

este, de să au trecut vre-o căteva dile, de cându-mi o adus telegrafulu, ca în 2 Septembrie n. armat'a lui Mac-Mahon, unde se afla și Napoleon III, în numeru de 85,000 a capitulatua înaintea prusenilor și ca Napoleonu s'a predat pre sine regelui Prusiei Wilhelm. Dece să a încheiatu cu acesta catastrofa cea sangerosă său numai vre-o căteva acte din trens'a, nu putem inca sci, pentru că scirile ce vinu din Parisu nu ne lasu a ne formă o parere positiva in privint'a acestei. Nici judecata asupr'a bunetătiei său reuătătiei evenimentelor celor mari nu putem sa ni o facem, pentru că ele au venit prea cu mare repediciune și n'sau pusu în o marime pre colosală dinaintea noastră și nu le putem cuprinde in intregimea loru. Astazi ne vomu multiam cu judecat'a ce o astămu, ca si-a dat'o unu preot englez asupr'a, unu capelanu de ai reginei din Anglia. Istor'a inse va dice sentința cea din urma si va arată, dece este nimerita aceasta judecata, si anume:

Stopford Brooks, capelanul reginei din Anglia a tienutu in capela St. James o cuventare asupr'a declarării de resbelu din partea Franciei, care a aparutu si in tipariu si in jurnale. Acestei cuventări „Südd. Pr.“ i atribuie o insemență politica nedisputavera. Intre altele astfelu se vorbesce in cuventare:

„Mare pecatu au comis in contr'a omenimii și asiā in contr'a Dumnedierei.“ — asiā incepe oratorulu — „ierasi pasiesce omulu că inimicu in contr'a confratului seu; si din ce causa? că a asiguraze positiunea unicului omu, si sa multiamăsca ambiciunea unui omu.

Forte mare e peccatumul celor a, cari se angasiedia acum'a, că sa prefaca in prafu edificiul ridicat de civilizatiune in decursulu multoru ani, incepandu resbelu pentru scopuri mărsiave.

Lumea nu cunosc unu alu doilea peccatosu mai mare, că pre unu domitoriu, care intr'o dinimicesc prin natuinea sea resultantele cele incetăcăstigate cu ostensibila ale pacei la alte natuuni, nu spre altu scopu, decât spre a-si sustineea tronul seu celu slabu si a duce cogetele supusilor sei dela nisuntia cătra libertatea natională pre altu terenu.

Ingorozitorul lucru este, ca in mijlocul Europei suntemu siliti a trai in societatea unei astfelu de natuuni, carea in urm'a unei indelungate sugrumari si impedecești a puterilor sale mai nobile au devemiu a si sabia lui Democle asupr'a partiei noastre de lume.

Lumea n'au vedutu inca nici odata unu peccatum mai negru, de cum este acesta. Slugitorul

religiunii lui Christosu are datorint'a a espune omeniloru spre gratia astfelu de mărsiavii.

Nu este asiā o nobila natuune, care onoresea o baséza spre insusiri civilisate, care nu s'ară poate seduce prin unu astfelu de resbelu fără frica lui Ddieu, si obtindu omenimii cu atât'a obradinicia.

Pentru noi impregiurarea acăstă, ca ne astămu fatia cu astfelu de pacate, formă media unu punctu de schimbare, si au facutu aceea impresiune, ca prudentia diplomatica a facutu locuvat a matul si simtiu de moralitate.

Aceia, cari reprezinta pre poporul anglu, aru trebui sa-si exprime just'a loru desplacere si nu frica, dece aru si pasiul cu trezia, si cu seriositate in cauza legalitatii, dreptatei si a omenimii vatamate, si trebuiā sa vorbesca in numele conștiinței natuunei engleze.

Si speram, ca aceea se va putea inca intemplat. Pentru ca nu tienem de posibilu, că in Anglia sa fi murit u simtiu de dreptu si dreptate, si simtiu in unu Ddieu, — ca n'amu mai avea caventu a dejudecă nedreptatea si a validitatea influintă nostra in contr'a facutoriului de reu. Sa cerem dela Ddieu, că sa ne dea pace si sa n'-o tieni, insa sa nu cumperămu pacea pre pretiulu aproapei reului.

Pentru ca dece totale celelalte mijloce suntu eludate, dece in zadaru ne provocămu la dreptate, dece vocea natuuniloru, cari se pleca inaintea forței usurpatore, resuna tare in urechile noastre, atunci sa ne implinim datorint'a, care ne chiama, sa pasim pentru cauza lui Ddieu si a omenimii.

Dece a atunci in e vorudă in manile noastre armă, sa ne punem viata cu tota seriositatea solemnă pentru Ddieu, sa consacram cugetarile nostre, rugaciunile si virtutea néstra resboinică nu intereselor marginite ale Angliei, ci intereselor intregei omenimii.

Si numai atunci vomu punc sabia josu, dupa ce ne vomu implini datorint'a nostra cătra omenimii cu aceea rugaciune de tota dilele, că sa vina timpulu, cându sa se implinesca cantarea ingeriloru la nasarea Măntuitorului.

„Pre pamentu pac si intre omeni bunavoire.“

Evenimente politice.

Intemplarea dela Sedan au adus o pauza in lupta pre cämpulu resbelului. Privirile dara suntu astazi indreptate in alta parte, si cu deosebire asupr'a celor ce se petrecu in Parisu. Catastrofa dela Sedan au facutu o impressiune deprimatoare asupr'a francesilor. Informatiunile mai multoru dijinarie mari asfirma inca, ca de pace inca nu poate fi vorba.

In Parisu se iau totale mesurile pentru aperare. Pre lângă acestea in corpul legislativ Jules Favre aduce in siedint'a din 4 Septembrie o propunere, in urm'a cărei imperatulu si dinasti'a este

privata de totale drepturile constitutionale, si in urm'a cărei sa se denumeasca o comisiune din simbolul corpului legislativ, provedita cu totale drepturile de regintia, carea sa aiba missiunea de a alungă pre inimicu de pre pamentul francesu. In propunere se mai cuprinde si sustinerea generalului Trochu de guvernatoru generalulu alu Parisului. Propunerea acăstă s'a si primiu cu tacere profunda.

Depesie mai nouă vorbesca despre prochie-marea republicei, disolvarei corpului legislativ si dimisionarea senatului; amnestierea criminalilor politici si libertatea absolută de fabricarea armelor si de comerciu cu arme.

Regimul provisoriu apelăsa la armata si la eroismulu soldatilor. Timbrul de pre jurnale este casatu si functiunarii statului dispensati de jumamenul politicu.

Ambasadorii din Londra, Viena si Petersburg suntu rechiamati.

Cronică resbelului.

Unu telegramu alu regelui prusiloru cătra regină, sositu in 1 Septembrie n. anuncia o victoria castigata in 29 Augustu asupr'a lui Mac Mahon. In telegramulu acăstă lipsesc caracteristicoul adeverat alu unui boletinu prussianu de victoria: nu s'a ordinat impulsăturile de victoria. Cându armata lui Mac Mahon aru si fostu batuta asiā, dupa cum ne arata telegramulu regelui, aru si armata francesă aruncata spre Maas si dupa totale, căte ne demonstră istor'a resbelelor si ratiunea umana despre pozituni alari, nu putem pre lângă tota buna-voint'a da credința telegramului regelui. Căci cându o armata, dupa cum e a lui Mac Mahon, care abstrahandu detachările, avantgardele si altele, e celu putin de 80,000, se ataca in spate si arunca spre vre-unu aliu, pre care nu-lu poti trece cu picioarele, atunci nu se respinge numai spre riu, ci se incurca intr-o catastrofa, care e identica cu o nimicite totală. Dece ne inchipuim o massa de 80,000, care mai are cu sine unu număr insemnatu de cara de totu felulu, de munitione, de proviantu, tunuri etc., si se impusca contr'a acestei masse, de omeni si materialu, ghemuita la vre-unu podu si atacate la spate, putem prea usioru vedea, ca o armata, io o atare, pozitune, trebuie sa se invinga decisivu, si asiā berliniesii aru potē impulsă vre-o căti-va ponti de prafu in onore a acestei victorie. Intre altele o armata in o atare pozitune nu „se arunca prete Maas“ ci se disolve in atomele sele fără de a si aruncata prete riu.

Acăstă nici decum nu s'au intemplatu cu armata lui Mac Mahon. E forte probabilu ca armata principelui ereditarii de Sacsonia a invinsu numai arriergard'a lui Mac Mahon, ceea ce nici noi nu desprezim. Armat'a lui Mac Mahon s'a micsorat prin acăstă cu vre-o căteva mii, care in lupta ce i sta inaintea cu armata dela Metz i

FOIȘIORA.

(urmare.)

Ea este in ore care chipu o perelia, o marca indelebilă, nestersa, pre care Creatorul a pus o asupr'a creatiunei sale, semnul, marca originii noastre, este secretul destinatiei noastre.

Cându boțărăt'i, trist'a betrănătă pornește cătra noi, dice Benjamin Constant, epoc'a posomorâta, solena insa, in care totale obiectele inaintea noastre incep a se intunecă.

Cându lumin'a pare ca se retrage de la noi.

Cându unu nu sciu ce rece, si ternu, se respondeste asupr'a totului, ce ne impresora.

Unde ore cautămu noi, si unde gasim o adeverata consolatiune, o adeverata mangaiere?

Unde altu de cătu in religiune, in credint'a intr'unu Dumnedieu?

Cându lumea ne parasesce, noi cercămu sa facem o alianță cu o alta lume.

Cându in fine vedem, ca iluziunile noastre se nimicesc un'a căle un'a, iluziunile noastre cele mai scumpe: Justitia, Libortatea si Patria? nu ne măgaiem noi ore ca exista unde-va o sântia, care ne va tinea in séma, ca amu fostu credincios chiaru in secolulu scepticu de astazi; credincios Justitia, Libertătii si Patriei?

Pi-vori ore suslete, dice Guizot, care sa poata tagadui, ca in cîrșul vietiei loru in ore care

momente, in ore care impregiurari, n'au simtiu in celu mai adâncu fundu a ființei loru, o acțiune, o impulsu, ce nu-i vine nici de la elu insusi, nici de la cee'a ce'lui impresora, si pre care n'a pututu talmaci altu felu, de cătu raportându-se la unu principiu, la unu isvoru la o putere superioara.

Este, adaoga elu, unu adevaru primiu de filosofia, ca in spiritulu omului suntu principuri universale si necesarie, pre care nici impresiunile ce le primescu din afara nu le produc, nici elu insusi nu le creaza, căci suntu inerente in natura sea, si care vinu dintr'unu altu isvoru, iera nu din sensatiunile loru său din inventiunea propriei sale gândiri.

Acăstă este unu săptu psihologicu, care dupa adâncile studiilor ale scolei spiritualiste de la Platonu pâna la Cousin, ea a fostu nevoita sa-lu admite. Suntu, ne dice Alfonso Carr, suntu lucruri in universu, pre care cele mai mari genuri nu le-au pututu intielege, si cu totale acestea ele nu le-au pututu tagadui de locu.

Dece, ne dice Benjamin Constant, in inim'a omului se afla unu sentimentu pre care nu lu are nici un'a din celelalte vietităre. Care se reproduce in totu de un'a si ne incetău, ori care eru si pozitunea, in care se afla, omului, nu este ore de credintu, ea acelu simtiumentu este o lege fundamentală a naturei sale?

Asemenea este simtiumentul religiosu; orde selbatice, semintii barbare, nationale cele mai ajunse in tota puterea starei sociale, pre cum si aceleia care lingorescu in decrepitudinea, in garbovirea ci-

vilisatiunei, totale suntu supuse acestui netagadituitu si nedestructibilu sentimentu.

Ei triomfa in contra tuturor intereselor.

Selbaticulu, caru'a pescari'a său venătoare nu i a datu, de cătu o subsistință nesuficientă, consacra cu totale acestea chiaru si elu fetisului, idolului sau o participa din acăstă precarie subsistință.

Poporele bilicoase depunu armele giosu spre a se adună inaintea unui altariu.

Natiunile libere si independiente intrerompu deliberatiunile loru spre a invoca pre Dumnedieu. Si despotii acordă sclavilorloru loru dile de rapaosu.

Ori care, ne dice Franciscu Perrene, ori care va si epoc'a la care ne vomu întorce, parcurendu analele diseritelor popore, ce au acoperitu suratul pamentului, vomu gasi neaparatu esistint'a unui cult religiosu.

Omenii tuturor tempurilor au simtitu trebuie int'a de a se adună impreuna la ore care dile, spre a adora divinitatea.

Instinctele si sentiamentele umane, ne dice Guizot, nu suntu cuvinte, nu suntu intradeveru rațiuni destoinice a formă o convictione scientifică, nici dovedi de ajunsu in sprințul cutării a său cutării a sistemului.

Credint'a instinctiva a nămului omenescu in puteri surnaturale, nu dovedește indestul realitatea surnaturalului, si aspirația susținutului omenescu la o viață dincolo de viația terestra, nu dovedește rationalitatea immortalitatea lui.

Se poate astă erore in instinctele si sentiamentele omului, că si in ideile lui.

lipsescu. E inse presupunerea, ca numai arriere-gard'a lui Mac Mahon a luat parte la lupta si Mac Mahon si-a continuat in decurgerea acestei lopte, mersul seu catre Thionville, adeverat, atunci a profitat, prin jertfa acest'a de vre-o cete-va milii, unu avantajiu, care precumpane celu putinu perdere acest'a, armata adeca a intrecut in mersu pre inimicu cu o di. De-si hipoteza acest'a contradice unui telegramu a lui „Independence Belge”, dupa care Mac Mahon s'ară si retrase dupa lupta din 31 August la Sedan, totusi avem mai multe cause a tieni acestu telegramu a lui „Independence” de o minciuna gola. Caci deca armata lui Mac Mahon aru si ocupat inaltimile dela Vaux, dupa cum afirma acestu telegramu, nu aru si fostu armatei prusiene de siguru prea usor, a trece preste Maas si a respinge pre francesi de pre aceste inaltimi.

Trebue sa luam sem'a, ca armata lui Mac Mahon a avut cu sine, dupa cum am amintit mai susu, forte multe tunuri, ca si-a perduto numai 12 dintr'acestea, dupa cum buletinul regelui insusi spune si ca prin urmare francesii au putut de pre inaltimile dela Vaux ajunge treptorile Maasului cu unu asiatic focu vehementu, incatu o trecere a nemtilor preste riu aru si fostu impossibila. Noi am amintit deja odata, ca telegramale despre resbelulu de satia contineu atatea contradiceri incatu in cele mai multe casuri e forte cu greu a le plana. Telegramele din Brüssel inse, care anuntiara, ca corul generalu alu lui Mac Mahon se afla in 30 in Montmedy, le putem pune in acordu numai cu o lopta de arrieregard in 29 la Mouzon si Beumont, nu insa cu o intalnire la Carignan, pre care n-o anuncia „Independance”.

Scirea despre o intalnire avuta in 30 la Nouart inca e o atare absurditate, dupa cum forte adesele aflam in depesie prusiene. Intelnirea acesta sa se si intemplatu in 30 dupa amedi la Nouart, se anuncia inse in aceasi di la $\frac{1}{2}$ 3 ore dupa amedi dela Varennes. Nouart e $3\frac{1}{2}$ mile departe de Varennes si de telegrafu de siguru ca nu s'a putut folosi pentru scirea acest'a. Intemplatu-s'a intelnirea acest'a inse in 29, ceea ce e si mai probabilu, stocni a pututu si cu arrieregard'a lui Mac Mahon, carea avea a coloyat armata la arepa dreptu. Si intelnirea dela Bouzy, unu satu micu in departare de 4 mile spre nordu-vestu de Grandpre ni o putem explica numai cu forte mare greutate. Se accentua, ca satul acest'a jace susu si are positia si ca su aparatu de infanteria, cu deosebire de turcos. Doue escadrone de prussi, fara ca sa si atacatu si asaltatu acestu locu si prinstu pre francesi. Locul acest'a a fostu pote situat asiatic, catu aru trebui ocupat pentru aperarea vre-unu; pasu si su ocupat pote numai din eroare. Se apoi s'au intalnatu turcos acest'a, 3-4 insi, si au intre-prinsu dupa aceea ei de sine aperarea satului.

Din telegramul regelui se potu deduce unele indreptari la datele de mai inainte. Corpul primu

bavarezu de armata, care pana acum a facut parte din armata principelui ereditario prussianu, nu se mai afla in acest'a, ci in a principelui ereditario de Sacsonia, dupa cum din telegramul regelui se vede. Mai departe se pare, ca armata generalului Steinmetz, care dupa „B. Börsenzeitung” a paresitu Metzulu pentru de a inainta spre Parisu, nu a facutu miscarea acest'a, caci altcum de siguru ea s'ară si insarcinata, ca cea mai de aproape, a urmarit armata lui Mac Mahon.

Din contra armata lui Steinmetz se pare a nu si parasit Metz, celu putinu a fostu hotarit u corpulu primu alu ei sub comand'a generalului Manteuffel, dimpreuna cu divisiunea de milita Kummer si o divisiune de cavaleria, a cernă Metzulu pre malulu dreptu alu Mosulei si tropele aceste au bivuacatu in 21 Augusto pre tempu mai lungu, cam 3000 pasi inaintea fortului Julian.

Din partea francesilor se continua pregatirile pentru apararea Parisului. Se ingrigescu de proviantu, pitarii trebuie sa procure merinde pentru 40 dile, in Bois de Boulogne suntu 150,000 oi si unu numeru potrivito de boi si vitezi. Din Bresl, Cherbourg si alte locuri sosescu pre tota ora de di si de nopte tunuri si munitiune. Politira a aflatu pana acu dejă 10 000 omeni netribnici, pre carii ia si derauptati din Parisu. Se formaza mai departe la regimentele de cavaleria si escadrón'a a 6-a si din escadróne de depote regimenter, noue.

Strassburg e assediatu, paralela prima are deja 24 tunuri.

Sabbiu 24 Augustu. In nrulu 83, alu Federatiunei, in 73 alu Albinei si in 65 alu Gazetei Transilvaniei vedem ca s'a publicat din partea Inspectoratului scolarasticu reg. ungurescu pentru comitatele Uniadorei si Zarandului o incunoscintiare deschiderea cursului la preparand'a de statu pentru docenti. Federatunea si Gazeta o comiteza si cate o observare din partea, in cari se exprima ca mesur'a acest'a este magiarisatoria. Noi inca amu fostu recercati din partea sceluiasi onoratu inspectoratu a primi in colonele nostre aceea publicare. Insa siinduca nu avem, ca fosta independenta, nici unu obligamentu de a insira publicatiunile nimenui, din consideratione ca principiele din cari e amanata aceea publicatiune suntu opuse autonomiei nostre bisericesci si scolare, garantate prin lege si depuse in statutul organicu alu bisericii nostre, noi nu amu aflatu de lipsa a publicat in colonele nostre incunoscintiarea susu memorata, ci amu incunoscintiatu pre on. Inspectoratu simplu pre calea carea ni a venit incunoscintiarea, despre aceea ce tienem noi despre densa.

Din comitatul Dobâcei, Aug.

(Cursulu pedagogicu de siese septamani.) Nu credu ca va fi de prisosu printre turbulenti'a cea politica, ce distrage astazi atentiu publicului ce-

titoriu a serie ce-va despre cele ce mi au fostu putintia a asta despre cursulu pedagogicu de sie septamani iniintiatu in Ghirl'a din partea statului.

Conducatorii seu profesorii la acestu cursu suntu doi si anume, pentru invetitorii de românu este Dumbrava Laslo, fostul invetitoriu la scola româna din Hatieg, iera in presentu invetitoriu la institutu corectoriu de aici; iera pentru invetitorii de unguru este Szontagh Cristof, profesore la gimnasiulu rom. cat. din locu.

Cursulu acest'a nici decum in modulu conserintelor nostre invetatoresci, ci in forma de prelegeri. Profesorulu le desfasura dupa metoda sea, cum are sa se propuna cutare seu cutare studiu, ori unu seu altul obiecto din studiu si invetitorii suntu provocati, cum au priceputu cele propuse, fara ca sa se ia la vre-o desbatere parerea loru si sa se radice la conclusu. Dara nici nu-si da nomena dintre ei vre-o parere, ci asculta si respondu cand suntu intrebati, ca si elevii in scola.

Precum se vede suntu priviti cu multu mai minori in calificarea pedagogica, decat cu tienia cu ei conserintie in sensulu strictu alu cumentului.

Prelegiri se tieni in fiecare di 4 ore: 2 inainte si 2 dupa amedi.

Invetitorii unguri se afla la acestu cursu 16; iera romani 26, dintre cari numai 4 suntu de religiunea gr. or. si anume 2 din protopresbiteratulu Lupsiei. La inceputu au fostu mai multi, dar unii dintrenii au intrebaturi de barbati de ai nostri, ca ore bineva si sa remana la „conferintie” seu sa merga la casa, pentru ca venisera numai la provocaarea Inspectoratului scolasticu, fara scirea Protopresbiterului respectiv.

Audiendu densii cum suna cerculariul consistorialu, pre care me miru cum de nu lu sciura, caci acel'a pre catu sciu s'a impertitu pre la PP. Protopresbiteri si pentru invetitorii, — s'a dusu pre acasa. Acestia au fostu cu deosebire din tractulu P. Prot. Bodae; cei din protopresbiteratulu Ungurescului spuneau ca P. Prot. Rosca li au rufide mandatul sa vină aci.

Studiele ce se propunu la acestu curso sunt totu aceleia, cari au sa se propuna in scolele poporale.

Conducatorii seu profesorii dela cursulu din cestivne nu au capetatu nici o instruclune deosebita, cum, si dupa ce metoda sa propuna; inse pentru unele studie au capetatu totusi manuale dupa care se urmeaza propunerea sa si anume:

1) pentru matematica: „Vezérkonyv az elemi számítanásban, néptanitok számára” de Arvag, Sarospatak 1868, 2 tomuri.

2) pentru invetarea ceteri: „Vezérkonyv magyar ABC és Elemtolvásokonyv tanítashoz; tanítók számára” de Gonczy Pál. Budán 1869.

3) pentru deprinderi in vorbirea corecta:

Acel'a pre care sântulu Ioanu lu numea: Celu ce este, a fostu si va fi.

Pre care Aristotelu lu numea Veculu care a fostu din veci.

Despre care Leibnitz dice, ca pretutindenea in lucrările lui a gasit metafisică, geometria, si morală.

Despre care Coranulu dice, ca inteleptolu la la toate pasurile sale gasesce in universu, urm'a tiparita a lui Dumnedieu.

Acel'a despre care dice Zamblic, ca a existat, singuro inaintea tutororu siotierulu intaiu principiu din sine insusi, perceptibilu numai cu ochii intelligentiei.

Despre care moral'a ebraica ne dice, asupr'a vostre este unu ochiu care vede totu, o urechia care aude totu, si care resplasesce fia-cărui'a dupa faptele sale.

Acel'a despre care dupa disa lui Plutarco era in scrisu in fruntea templului lui Sais, acesta inscriptiune:

„Eu suntu ori ce a fostu, ce este astazi, si ori ce va fi, si valulu, ce me ascunde nici unu muritoriu nu'l va putea radică.”

Acel'a in fuit despre care Ierofantii strigau necontentu:

Veniti, priviti pre regile lumei! Elu este unu alu seu insusi, din elu s'a nascutu totu fanticile, elu este in trensele si pre deasupra loru, elu are ochiul lui asupr'a tutororu muritorilor, si nici unu din muritori nu'l poate vedea.

(Va urmă.)

Cându insa acele sentimente si acele instincte suntu universale.

Cându suntu permanente indestructibile.

Cându ele se gasesc in totu tierile, in totu secolele si la totu poporele.

Cându ele resista in contra tuturor atacurilor.

Cându totu indoelile, totu rationamentele, totu scientifice nu se potu face sa dispara.

Atunci fara cea mai mica indoiesca.

Atunci acestea suntu fapte considerabile, adeveruri, pre care spiritul omnescu nu se poate apela de a recunoaste si a respecta.

PARTEA. II.

De unde daru vinu acestea instincte, acestea sentiente inasute in inim'a omului.

Cine a insuflat, cine a revelat celoru dintaiu omeni, acesta lumina divina: ide'a religioasa?

Cine?

Dumnedieu! insusi,

Dumnedieu! Iata celu mai inaltu si celu mai stralucit cuventu, ce poate sa rosteasca orice fantică cuventator.

Dumnedieu!

Iata cea mai sublima idea, ce a potutu sa concepa si sa inteleaga, intelepciunea umana.

Dumnedieu

Acel'a pre care Ariasi lu numea Veruna.

Egiptenii, Elim.

Chinesii, Tien.

Persii, Abur'a-Masd'a.

Indienii, Brahm'a sau Buddah.

Evrei, Iehovach. Grecii, Zeus.

Latinii, Iupiter.

In fine acel'a, pre care pictoriu mediului evu l'au pusu pre unu tronu in verfulu ceriurilor.

Acel'a care a disu lui Moise ego Iehovah, eu suntu, care suntu, acest'a este numele meu vecinicu.

Acel'a despre care psalmistulu a disu: „Vei schimbă ceriulu si pamentulu, Doamne, cum intoarcem unu vesmentu, dara tu vei fi a pururea totu acel'a, fara nimic'a sa se schimbe in tine.

Dumnedieu

Unulu singuru, spiritu curat eternu, imensu, atotu puternicu, inimobilu, incomprehensibilu, si inseabilu, care gubera toate prin providet'a sea.

Uniculu isvoru de ori ce lumina, de ori ce intelligentia, creatoriu si ocarmitoriu alu universului, resplendoriu, pedepsitoriu crimei si remuneratoriu virtutiei.

Acel'a ce in mijlocul luminilor unei flacari curate au pusu tronul seu inebranabilu inaintea tuturor temporilor.

Acel'a pre care evrei lu numea fantică cea mai osebita, care esista prin sine insasi.

Acel'a despre care Egiptenii diceau, ca este arhitectulu lumei.

Despre care Platou a disu: Dumnedieu este geometru deaporurea in lucrare.

Acel'a la care dupa sântulu Ioanu Chrisostomulu, sântul Chiprianu, si apostolul Pavelu dicu ca Atencii se inchinau la densulu sub numire de Dumnedieu necunoscutu.

sistezérkonyva beszéd és ertelem gyakorlatok tanárosban. A nepiskolák első és második osztály száma: Sora de Nagy László. Budán 1869.

La fine, spunu conducatorii respective profesori, că ar sa provéda pro sia-care invetiatoriu cu decretu despre calificatiunea castigata la acestu cursu.

Invetiatorii români gr. catolici, cei presenti suntu toti din archidiocesa Blasiusului, unde spunu că li aru fi demandat Consistoriul sa se folosescă de cursulu acestu; iéra din diecesa Ghierlei nu e nici unul, caci aci consistoriul a opriu a merge la cursulu pedagogicu alu statului si au silitu pre toti invetiatorii, de au cercetatu cursulu pedagogicu de 6 septembri, ce l'au insinuatu in vîr'a acestu consistoriul din Gherla aci in locu in tocm'a dupa modulu celu alu statului, ba inca l'au intrecutu.

Credu ca nu voiu gresi, déca voi aminti si acea spucatura ungurésca, ca adeca, dupa cum spunu invetiatorii, Inspectorul scolasticu din acestu comitat, la primirea loru s'au portatua satia cu ei de totu pretinesce*) postindui sa sieda lângă densulu pre sof'a si oferindule anticipative cîte 10 fl. v. a., la fia-care, carele aru ave trebuinția, asiā incă invetiatorii vorbescu cu entusiesmu despre bunatatea domnului inspectoru ungurescu.

Diurnele le primesc invetiatorii, cîndu pos-teseu cîte 50 xr. v. a. pre di. Iera profesori dela cursulu acestu au fia-care o remuneratie de 100 fl. pentru cele 6 septembri.

Publicatione.

Pentru formarea si constituirea societătiei cu scopu de a crea unu fondu spre a insinuatu unu teatru naționalu român, se va tienă adunare in dîile de 4 si 5 Octombrie 1870 st. n. in Deva.

Lucările acestei adunări voru fi a

In diu'a de 4 Octombrie:

1) Se va alege una presedinte ad hoc si doi secretari.

*) O cere si buna caviunita.

la Nr. 150/21. Pl.

Conspectulu

Cercurilor electorali insinuate in districtulu oradane pentru alegerea deputatilor la congresulu na-		
unale bisericescu.		
Numele	Numerulu	Pentru preoti
Comu. susțetelor	Loculu scrutinului	Comisariu
Cercului:	loru	Loculu alegerii
1. Oradea-mare I. (de susu)	61. 30,589	Oradea-mare, Ignatju Stup'a, ases.
2. Pesteau	50. 32,103	Alesdu, Paulu Fassie, jur.
3. Oradea-mare II (de josu)	36. 30,622	V. Velentie, Georgiu Pop'a, ases.
4. Tinc'a	47. 32,769	Tinc'a, Georgiu Rozvanu as.
5. Beiusu	50. 31,173	Iosifu Marchisiu, prot.
6. Vasconu	50. 28,990	Georgiu Borh'a, ases. Beiusu, Parteniu Cosm'a ases.
		Georgiu Vasiliu, prot.

Consistoriul gr. or. arădanu.

carele pâna acum'a n'a satisfacutu condițiunei de a se legitimă la comitetu despre progresulu in studie pre anulu scol. 1869/70.

2. la două stipendii de cîte 50 fl. pentru doi gimnasisti.

3. la unu stipendiu de 50 fl. v. a. destinat pentru unu studente la scoala reale.

4. la două ajutorie de cîte 50 fl. v. a. pentru doi sodali, carii au ajunsu a se face maiestri si in urm'a

5. la patru ajutorie de cîte 25 fl. v. a. pentru invetiaciei de meseria, carii au ajunsu a se face sodali.

Terminulu concursului pentru stipendiul de sub posit. 1. se desige pre 20 Septembre c. n. a. c. ier' pentru stipendiele si ajutoriile de sub posit.

2. 3. 4. si 5 se desige pre 1-a Octobre c. n. a. c. Concorentii la stipendiele de sub posis. 12. si 3. au de a astern la subscristu comitetu pâna la terminii mai susu indigitali:

a) testimoniu de botezu,

b) teetimoniu scolasticu de pre an. scol.

1869 si 70.

c) testimoniu de paupertate.

Dela concurenti la ajutoriile de sub pos. 4, pre langa atestatulu de botezu se cere sa se legitimeze cu atestatul demnu de credintia despre invetierea respectivei meserie asia, ca s'poța purta de sene, precum si despre concesiunea la aceea.

Nr. 245. 1870.

Concursu.

Amesuratul conclusului adunarei generale a Asociatiunei trans. pentru literatura si cultur'a popornului român, tenuete in 8-10 Augusto c. n. a. c. la Nasaudu p. XIV. cum si decisiunei Comit. Asoc. trne aduse in siedint'a de astadi, se publica prin acést'a concursu la urmatörile stipendie si ajutorie.

1. la unu stipendiu de 300 fl. v. a. pentru unu tehnicu, usuatu pana acum'a de Nicolae Galu,

iér' dela concurentii la ajutoriile de sub pos. 5. pre langa atestatul de botezu se cere adeverintia dela maestro respectivu despre desteritatea in meseri'a, cu care s'au ocupatu si despre harnici'a de a se face sodal.

Totu odata se aduce la cunoscintia celor alati stipendiati ai Asociatiunei tne. si anume: Ionu Marcusiu, Petru Em. Prodanu, Stefanu Chirila si Nicolae Fogarasio, carii au documentatua deja progresulu in studie, pre anulu scol. trecutu, dupa care au meritatu a si sustinutu in usuarea stipendioru si pre anulu scolasticu 1870/71. că la tempulu seu, sa documenteza la Comitetu inmatricularea loru la respectivele institute, caci din contra stipendieleloru se voru considera de vacante. *) Sabiu in 31 Augustu 1870. c. n.

Comitetul Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu. (59-2).

Nr. Asoc. 245—1870:

Concursu.

Amesuratul conclusului adunarei generale a Asociatiunei trne, tenuete la Naseudu in 8—10 Augustu c. n. a. c. p. XIV, cum si decisiunei comitetului aduse in siedint'a de astadi, se publica prin acést'a concursu la două premie de cîte 25 fl. v. a. destinate pentru acel'i, carii voru dovedi, ca au presutu celu putiu 200 altor prinsi. Terminalu concursului sa desige pre 1-a Oct. c. n. 1870.

Concurrentii respectivi au de azi tramite la subscristu comitetu pâna la terminulu mai susu insemnatu, concursele loru provediute cu documentele recerute si anume: cu adeverintia din partea parochului locale si a protopopului respectivu despre presirea cu succesu a aceloru altor. Si déca protopopulu respectivu din intemplare, n'ar si membru alu Asociatiunei, atunci se aréte adeverintia, afara din partea parochului locale si dela protopopulu celu de mai aproape, carele este membru alu asociatiunei.

Sabiu in 31 Augustu c. n. 1870.

Comitetul asociatiunei transilvane pentru literatur'a româna si cultur'a poporului romanu. (58-2)

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetatorescu la scoala româna gr-or. din comun'a Bongardu Scaunulu Sabiuului, se scrie prin acést'a concursu pâna la 15 Septembre a. c. st. v. Emolumintele impreunate cu acesta statuie suntu in bani gata 90 fl. v. a., unu pamencioru de agru in marime ca de un'a galeata, gradina de legumi, quartiru liberu si lemne de focu.

Concurrentii voru avea de a si instruá concursele loru: a) cu atestatul de botezu ca suntu de religiunea gr-or. b) atestatul despre portarea morala si calificatiune, c) ca au absolvutu cursulu pedagogicu in institutulu Archidiecesanu gr-or. din Sabiu, si ca sei cantările bisericesci si tipiculu.

Concusele suntu de a se adresá prin Scaunulu protopopului II-lea alu Sabiuului, comitetul parochiale locale pâna la terminulu prefisut.

Bongardu in 17 Augustu 1870.

Comitetul parochiale gr-or.

Teodore Necsiu

56—3 Preotulu locale si presedinte.

Toma Ciora Ioanu Dordé.

membri ai comitetului.

Nr. 98. 1870.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetatorescu la scoala româna gr-orientale din Luncoiu de josu cu Scrofa se deschide prin acést'a concursu pâna la 14 Septembre a. c.

Salariul impreunatu cu acestu postu e in bani gata 200 fl. v. a. cuartiru si lemne de focu.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetatorescu sa documenteze studiile percurse, ca suntu români de religiunea gr-orientale, teologi si pedagogi absoluti din institutulu archidiecesanu pedagogico-teologicu din Sabiu, si ca pân' acum au avutu purtare morale buna si nepătata.

Concusele instruite cu documentele necesarii suntu de a se adresá pâna la terminulu indicatul inspectoratului scolaru districtuale.

Braudu 14 Augustu 1870.

Inspectoratul districtuale alu scolelor romane gr. orientale din Protopresbiteratul Zarandului.

(60—2)

*) Celelalte diuare romane inca suptu rogate a reproduce acestu concursu.